

Sensorveiledning for LAT1002 Innføring i latin II våren 2019

Del I. Grammatikkoppgaver

1. Bøy verbet *audio* i person og tall i følgende tider:

- A. Presens indikativ aktiv
- B. Presens konjunktiv passiv
- C. Perfektum indikativ aktiv
- D. Pluskvamperfektum konjunktiv aktiv

Poengberegning: For hvert ord: 2 poeng for 6 riktige former, 1 poeng for minst 4 riktige former, 0 poeng for 3 eller færre riktige former

MAX: 8 poeng (2 x 4)

2. Bøy følgende substantiv i alle seks kasus, sg og pl.

- A. mater
- B. femina

Poengberegning: For hvert ord: 3 poeng for 12 riktige former, 2 poeng for minst 10 riktige former, 1 poeng for minst 8 riktige former, 0 poeng for 5 eller færre riktige former

MAX: 6 poeng (3 x 2)

3. Bøy følgende adjektiv i alle tre kjønn, alle seks kasus, sg og pl.
clemens

Poengberegning: 4 poeng for 36 riktige former, 3 poeng for 32 riktige former, 2 poeng for 30 riktige former, 1 poeng for 28 riktige former, 0 poeng for 27 eller færre riktige

MAX: 4 poeng

4. Gradbøy følgende adjektiv, som er oppgitt i forskjellige former. For hver grad angir du kun hankjønnsformen i nominativ entall.

Poengberegning: For hvert ord: 2 poeng for 3 riktige former, 1 poeng for 2 riktige former, 0 poeng for 1 eller færre riktige

MAX: 6 poeng (2 x 3)

- A. longo
- B. bona
- C. pulchrum

Del II. Oversettelse fra latin

Foreta en samlet vurdering med vektlegging av de følgende momentene:

1. Hvorvidt oversettelsen fremstår som en sammenhengende, forståelig tekst
2. Beherskelse av ordforrådet
3. Beherskelse av grammatikken – se "Punkter til vurdering av obliger" nedenfor, som studentene har fått, og som kan anvendes både ved oversettelse fra latin og til latin (Del III).

Her passer ikke poengsystemet. Sensor(ene) setter en karakter (A–F) på hver oversettelse. Resultatene vektet mot poengene for de andre oppgavene, slik at oversettelsene teller 50 %.

Del III. Oppgaver i tilknytning til pensumtekstene

1. Hvilke verbformer er dette og hvordan er de brukt i tekstene? (tekst A)

occupavisset pluskvamperfektum konjunktiv 3. pers. sg. Brukt som verbal i temporal *cum*-setning;

også godkjent: oblik konjunktiv (gjengivelse av andres tanker og utsagn)

tondebant imperfektum indikativ 3. pers. pl. Brukt om gjentatt handling i fortid

vellet imperfektum konjunktiv 3. pers. sg. Brukt som verbal i temporal *cum*-setning

interfici presens infinitiv passiv. Brukt som verbal i akkusativ med infinitiv styrt av *iussit*

Poengberegning: For hver bestemmelse av verbform: 1 poeng; for hver korrekt angivelse av bruken: 2 poeng. Delvis korrekt angivelse av bruken: 1 poeng

MAX: 12 poeng (3 x 4)

2. Nevn følgende verb a verbo (ikke alle har så mye som fire former)

– *esse* *sum fui*

– *scribere* *scribo scripsi scriptus*

– *uti* *utor usus sum*

Poengberegning: For hvert verb korrekt bøyd: 2 poeng; for hvert verb bøyd nesten korrekt (1 liten feil): 1 poeng

MAX: 6 poeng (2 x 3)

3. Kommenter denne setningen (fra tekst A) syntaktisk:

Ergo *(A)* *necesse* *(SP)* *est* *(V)* *{miserrimum* *(SP)* *eum* *(S)* *videri* *(V)}* *(Acl)*.

På norsk: Det er nødvendig at han anses som svært ulykkelig.

Acl er styrt av det upersonlige uttrykket *necesse est*, men her er det ikke lett å avgjøre om Acl er subjekt eller predikativ til subjektet.

Acl: Verbalet er det passive *videri*. Subjekt er *eum*; *miserrimum* er subjektspredikativ

Poengberegning: MAX: 4 poeng

4. Studer denne passasjen (fra tekst A):

interficiendi sui

Bestem ordklasse og form på hvert av ordene og angi hvorfor disse formene er brukt.

interficiendi er gerundiv i gen. sg, samsvarsbøyd med *sui*, gen. av det refleksive pronomen *se*.

Dette er en objektsgenitiv til *viam*, her brukt i overført betydning: en vei, måte å drepe ham på.

Poengberegning: MAX: 3 poeng

5. Bestem formen på følgende ord som er understreket i tekst A.

– *annos* *akk. pl*

– *natura* *abl. sg*

- *nemini* dativ
- *pila* abl. sg
- *risu* abl. sg

Poengberegning: For hvert ord riktig bestemt: 1 poeng

MAX: 5 poeng (1 x 5)

Del IV. Oversettelse fra norsk til latin

1. Oversett disse setningene til latin.

- Jeg elsker ikke Antonius. Antonium non amo.
- Caesar skrev at han hadde samlet en hær. Caesar scripsit, se exercitum collegisse.
- Augustus ble født mens Marcus Tullius Cicero og Gaius Antonius var konsuler. (Bruk absolutt ablativ.) Augustus natus est Marco Tullio Cicerone Gaio Antonio consulibus.
- Jeg ser gutten som du gav en bok til. Video puerum cui librum dedisti.

Poengberegning: For hver setning korrekt oversatt: 3 poeng, nesten korrekt: 2 poeng, noe riktig: 1 poeng

MAX: 12 poeng (3 x 4)

Oversettelse fra latin

Om en grusom tyrann

Dionysius var tyrann over syracusanerne (syracusanernes tyrann) i 38 år, da han hadde tatt makten 25 år gammel. For en vakker by (ordrett: av hvilken skjønnhet!) det var Dionysius holdt undertrykt i slaveri! Om denne mannen har vi mottatt det skrevet slik, at han har vært en evnerik og flittig mann, men at den samme mannen likevel har vært ondskapsfull og urettferdig av natur. Altså er det nødvendig at han anses som svært ulykkelig (den ulykkeligste). For selv om han var født inn i en fornem stand og hadde overflod av rikdommer, og også hadde både mange venner og – etter gresk skikk – ungdommer som han var forbundet med i kjærlighet, stolte han likevel ikke på noen: han betrodde bevokningen av kroppen (sin) til barbarer. Derfor, for ikke å betro halsen (sin) til en barberer, lærte han døtrene sine å barbere. Dermed skar de kongelige unge pikene farens skjegg og hår, som barberersker. Den samme mannen, da han ville spille (leke) med ball (det gjorde han ivrig) og la fra seg tunikaen (sin), sies det at han overlot (sies han å ha overlatt) sverdet til en ung mann som han elsket. Da en (viss) venn spøkende hadde sagt: "Til *denne mannen* betror du sannelig ditt liv!", og (da) den unge mannen hadde ledd, befalte han (Dionysius, *hic*) at hver av dem skulle drepes – den ene fordi han hadde vist en måte å drepe ham på, den andre fordi han hadde godkjent det utsagnet med latter. På den måten drepte han den han elsket.

B. De tre døtrene

Theodosius, veldig klok og mektig, regjerte i det romerske rike; han (som) hadde tre vakre døtre, og sa til den eldste datteren: "Hvor høyt (mye) elsker du meg?" Og hun (sa): "I hvert fall høyere (mer) enn meg selv." Faren sa til henne: "Og deg vil jeg forfremme til store rikdommer." Med det samme gav han henne til en rik og mektig konge som hustru.

Etter dette kom han til den andre datteren og sa til henne: "Hvor høyt elsker du meg?" Og hun (sa): "Like mye som meg selv." Og keiseren overleverte henne til en viss hertug som hustru. Og etter dette kom han til den tredje datteren og sa til henne: "Hvor høyt elsker du meg?" Men hun (sa): Så mye som du er verd, og ikke mer eller mindre." Faren sa til henne: "Ut fra dette er det slik at du ikke får gifte deg med en så rik herre som søstrene dine." Han overleverte henne til en greve til hustru.

Vedlegg: Punkter til vurdering av obliger

I vurderingen er det rimelig at jeg skjeller mellom grove og mindre grove feil. Her kommer en liste over ønsket kompetanse, der brudd regnes som grove feil.

1. Setningsanalyse

- Dere skal beherske grunnleggende setningsanalyse
- Dere skal kunne skjelne mellom subjektspredikativ og direkte objekt
- Dere skal kunne skjelne mellom attributt (adjektivattributt, genitivattributt) og predikativ

2. Kongruens

- Adjektiv etc. skal samsvarbøyes med substantivet det står til, i kjønn, tall og kasus
- Verbalet skal samsvarbøyes med subjektet

3. Intetkjønn

- akk. = nom., alltid
- nom. og akk. pl ender på -a/-ia

4. Tall

- Subjekt i sg > verbal i sg – og vice versa
- Oversett sg med sg, og pl med pl
 - estis: dere er
 - amas: du elsker

5. Tid

- Oversett presens med presens og fortid med fortid

6. Diatese

- Dere skal kunne skjelne aktiv fra passiv.
- Når et verb har passiv form, skal dere kontrollere om det er deponent.

7. Kasus

Subjektets kasus

- Dere skal sette subjektet i nominativ, med mindre det er en Acl

Vokativ

- Dere skal vite hvilke substantiv og adjektiv som har egne vokativformer
 - Substantiv på -us/-ius av 2. deklinasjon + tilsvarende adjektiv
 - Greske mannsnavn på -s
- Å lage egne 'vokativformer' av f.eks. substantiv i 3. deklinasjon regnes som en grov feil